

DIRECTOR **TR. M. STOENESCU**

Anul al XIII-lea No. 29. — Duminică 8 Noembrie 1892

SUMARUL

<i>Curierul Săptămânei</i>	de Zetta
<i>Cântecul din urmă, poezie</i>	„ Col. G. Boteanu
<i>Zaira, tragedie de Voltaire, trad.</i>	„ Tr. M. Stoenu
<i>Om și Mare, poezie</i>	„ Lt. V. Fărcășanu
<i>Scrioarea a 8-a</i>	„ Col. G. Boteanu
<i>Azima Țiganului</i>	„ Adrian Millan
<i>Stroe Corbeanul</i>	„ Al. Lăzărescu (L)
<i>Buletin Bibliografic</i>	„ Rex
<i>Premiul Nou</i>	„ Administrația

ABONAMENTUL :

Pe un an	20 Lei
Pe 6 luni	10 „
Pe 3 luni	5 „

Cine primește două numere consecutive din „Revista Literară“ se consideră ca abonată; prin urmare este rugată a înainta costul abonării la administrație. Persoanele care nu doresc a se abona, sunt rugate a înapoia numerile imediat la primire; căci la casă contrariu li se va pretinde plata lor.

REDACTIA și ADMINISTRAȚIA :

12, Strada Academiei, 12

— BUCUREȘTI —

⇒ Un număr: 50 Bani ←

NOUTAȚI MINUNATE

*Jocuri de fizică și de prestidigitatiune, Farse, Chestiuni, Bijuterii
Insuflăte, Articole surprinzătoare și de utilitate, etc. etc.*

— A se arăta la comandă numărul de ordine al fie-cărui obiect —

Aparat fotografic Universal. Reușită garantată.—Acest aparat, mai mare și mai perfecționat ca cel anunțat pe pagina penultimă a acestei coperte, este o adevărată minune prin ingeniositatea și ușurința cu care produce foarte frumoase fotografii, în mărime de 5 centimetre pe 4. — Este foarte util nu numai amatorilor cari voesc să-și fotografieze familia, dar devine indispensabil călătorilor, pentru fotografierea pozițiilor frumoase; procurorilor, judecătorilor de instrucție și șefilor de poliție care pot fotografia cu acest aparat figurile criminalilor, și mai ales doctorilor de spitale care în unele cazuri obicinuiesc a fotografia pe bolnavi.

Recomandăm acest aparat ca foarte bun, lucrând foarte lesne și cu rezultat sigur. — Prețul unui aparat cu instrucția, cu materialul necesar pentru a lucra de mai multe ori și cu toate accesoriile lui, este numai 12 lei.

Comandele se fac prin administrația „Revistei Literare“, care le expediază pe ori-ce adresă, în timp de 12 zile.

1). *Ghicitorul minunat.* Un nou joc magic, care ghicește vârsta ori-cărei persoane. Prețul 50 bani.

3). *Globulele Naibeî,* exalând un miros insuportabil, lăsându-le să cadă pe parchetul unei odăi. Un mijloc foarte bun de a goni din casă mosafirii nepoftiți. Cutia 1 leu.

3) *Globulele parfumate,* exalează un miros foarte plăcut. Foarte bune pentru a parfuma odăile. Cutia 1 leu 50 bani.

4). *Fastilele Seraiului,* care, când ard, parfumează și îmbalsămează odaia. 1 cutie 75 b.

5). *Sașeul Parfumat.* O mică pernă care se poate purta în buzunar și care încolțește parfumul cel mai fin. Bucata 50 bani.

24). *Preparatul misterios,* pentru a tăia bețivilor pofta de băut. Unge buzele paharului cu acest preparat și dă să bea dintr'ensul persoanei căreia vrei să-i piară pofta de băut. Cutia 75 bani.

28) *Șopârta așățătoare.* de cauciuc. foarte bine imitată. Spaima cucoanelor, 2 lei.

32). *Șoarecele mișcător,* se mișcă printr'un sistem invizibil. Imitează perfect un șoarece viu. 1 leu.

51). *Moș Burtă.* Un stimabil bătrân de metal, așezat într'o poziție eretică și care re-

simte efectul unor hapuri foarte drastice. Foarte comic. 2 lei.

52). *Leica Idem.* Același sistem. 3 lei.

53). *Hapuri* pentru „Moș Burtă“ și „Leica Idem.“ Duzina 50 bani.

66) *Ac de cravată,* aruncând parfum, 2 lei

67). *Broșă de damă,* aruncând parfum, 3 l.

69). *Țigăreța asvêrlind apă.* Cu aceasta poți să stingi țigara aceluia care îți cere să 'și aprinză pe a sa. 2 lei.

71). *Șopârta asvêrlind apă.* Această șopârta pe lângă că inspiră frică, mai are și calitatea de a stropi cu apă pe cine o va atinge. 2 lei 50 bani.

72). *Broască asvêrlind apă.* O ții în mână și o arăți cui-va, apăsând pe un resort, îl stropești cu apă sau cu parfum. 1 leu 50 b.

76). *Țigăreța cu surpriză,* aruncând pudră în obrazul aceluia care suflă într'ensul. 2 lei.

80). *Diapazon cu surpriză.* Acest diapazon dă pe la foarte just, dar în același timp aruncă pudră în fața cui își pleacă urechia să 'l asculte. 2 lei.

81). *Cutița mușcătoare.* Dă cui-va aceasta cutie cu scop d'ași măsura lungimea degetelor. Fă-i să-și bage degetul între cele două extremități ale tubului, care-l va strânge așa de tare că nu va putea să-și tragă degetul înapoi. 80 bani.

85). *Panglica fantastică.* Cu ajutorul acestui mic rulo poți uimi o adunare întregă. Prefă-te că suferi de o teribilă durere internă. Apoi, bagă sub limbă acest rulo și apucând capătăiul trage afară. Vei scoate din gură mai mult de 20 metre de panglică de toate culorile. Bucata 50 bani.

86). *Roata fantastică.* conținând o sută de metri de panglică. O introduci într'o pălărie și, pentru mirarea tuturilor, poți să scoți afară o mare cantitate de panglică. 1 leu 50 bani.

91). *Nas de ceară,* lipindu-se pe nas îți schimbă grozav figura. făcându-te urât ca dracu. 1 leu 50 bani.

92). *Mustăți false.* 2 lei.

93). *Barbă falsă.* 5 lei.

94). *Favorite false.* 5 lei.

96). *Pumnalul omoritor.* Spui cui-va că voești să te omori. Ridici pumnalul, te lovești în inimă.. dar fierul intră în mâner, având aparența că și-a intrat în corp. 4 lei.

97). *Mama!* O cutiuță misterioasă pronunțând foarte distinct cuvântul „mamă!” Acest strigăt de copil eșind din buzunar, pune pe toți în mirare neștiind de unde vine. 1 bucată 3 lei.

99). *Miorlăitorul!* Acelaș aparat, imitând perfect miorlăitul pisiceii. 1 bucată 3 lei.

112). *Hârtie magică.* Această hârtie e astfel preparată că se întrebuițează la o mulțime de combinații curioase. Dacă oferi cui-va o țigare făcută cu această hârtie, imediat la apropierea chibritului, hârtia dispore ca prin minune, lăsând pe fumător cu tutunul pe buze. Păcăleală foarte hazlie. Prețul unui pachet 50 bani.

113). *Tabachera minunată.* Oferă cui-va o țigară din această tabacheră; dar țigările dispar și în loc ese o mutră neplăcută. Lei 2.50.

116). *Chibritelnița secretă.* Acel care nu ți cunoaște secretul apasă pe un buton, vrând s'o deschiză, dar vai! un ac năpraznic îl înțepă. 4 lei.

145). *Cutie Dracului.*—Această cutie par'că ar fi de la cofetărie. O trimiți cui-va în chip de dar; însă când o deschide, sare dinăuntru un drac. 2.50.

148). *Cutie de domino,* când o deschizi sare dinăuntru un șoarece. Foarte bună păcăleală pentru cucoanele care obicinuesc să joace domino. 1 leu.

305). *Praful Nazareth.* Umpli un pahar cu apă și pariezi cu cine-va că poți să bagi într'ensul, fie un deget, fie ori-ce alt obiect, fără să se ude. Pui câte-va degete de praf d'asupra apei, și poți apoi să bagi în apă or ce, fără să se ude. O cutie 50 bani.

307). *Magnetul lui Lucifer.*—Tei un pahar, îl acoperi c'o farfurie și fumezi o țigare la distanță. După o jumătate minut, fumul de la țigare va trece în pahar. Cutia 1 leu.

308). *Praful lui Belzebuth.* cu care se poate face artificialmente plante, arbori, stânci, peșteri și altele. O cutie 50 bani.

311). *Praful Farfadet.* frecându-ți cu acest praf mâna, fața, perul, etc, pot să te expui la flacără, fără să te frigi câtuși de puțin. Cutia 1 leu.

358). *Oglinda minunată,* arată pe ori-cine de-o sută de ori mai frumos decât este. Bucata 2 lei.

366). *Sula magică.*—Cu această sulă te poți preface că ți găurești falca, fruntea, nasul, fără să lase însă nici un semn pe unde a trecut. Prețul 2 lei.

371). *Scândurica hoată.* Așezând o monedă pe dânsa, poți face să dispară și să reapară după voie. Bucata lei 2.

372). *Butoiașul magic.* Introduci o monedă în butoiăș și nimeni nu poate s'o mai scoată, dacă nu ți știe secretul. Lei 1.50.

373). *Zarul.*—Jucând cu acest zar ești sigur că o să iasă punctele ce dorești. Bu ata 3 lei.

384). *Cuiul Satanei.* Cu acest cui îți străpungi degetul fără să iasă sânge. Bucata 60 bani.

387). *Tava cămătarului.* Pui pe acest taler câte-va monete, apoi le restorni pe o farfurie sau în palma cui va. Pentru mirarea tutulor, monetele sunt de două ori mai multe de cât ai pus. Bucata 2 lei.

397). *Cuțitul magic.* Cu acest cuțit poți să ți tai mâna fără să iasă sânge. Bucata lei 4.50.

405). *Privighetoare americană.*—Cu acest mic instrument poți imita foarte lesne cântecul tutulor paserilor. Cutiuța cu 5 privighetori: 1 leu și 25 bani.

412). *Pâlnie miraculoasă.* Din acest vas poți face să curgă apă sau vin, după ce, cu toate astea, ai arătat că în vas nu era nimic. 2 lei.

420). *Găurește limba.* Un mic instrument cu care ți poți găuri limba fără să ți faci nici un rău: 1 leu.

421). *Placa vorbitoare.* Arăți o placă de scoală pe care nu e scris nimic. O pui pe masă cu fața în jos. Pune pe cine-va să ți facă o întrebare, și răspunsul d-tale se va găsi scris pe placă fără s'o mai fi atins. 2 lei.

466). *Globul cu batista.* Arde în acest glob o batistă. Peste puțin o veți scoate intactă. 7 lei.

467). *Scamatorul.* Un mic aparat invizibil cu care poți face să dispară obiecte ca, inele, bijuterii, monede, etc. 1 leu.

471). *Fântâni luminoase.* Lumea care a fost la expoziția din Paris n'a uitat încă impresiunea ce i-a produs Fântânile Luminoase. Dar de ce tocmai la Paris? Cine n'a văzut de 10 Maiu în București, Fântânele luminoase de la Cișmejiu? Aceia însă care nu le-au văzut nici odată sau care ar dori să le mai vază în miniatură, și le pot face singuri în mic, tot așa de reale și de frumoase ca în mare.—Aparatul complet cu toate necesariile și instrucție. 4.50.

473). *Tabachera secretă.* Această tabacheră de nikel este foarte trebuincioasă fumătorilor care sunt asaltați zilnic de prietenii care n'au nici odată tutun. Incape într'ensă un pachet de țigări, care dispar imediat ce deschizi tabachera, așa în cât poți să o prezinți cui-va goală, dacă nu vrei să ți dai o țigare. 3 lei.

Chestiuni.—Aceste chestiuni constau în niște obiecte de metal sau de carton, construite într'un mod așa de complicat că nu le poți deslega fără oare-care pătrundere și dibăcie.

902). *Chestiunea Turn. Eifel,* cu instr. 1 Leu

903). *Chestiunea delicată,* cu explicație 1 "

906). *Chestiunea disolvărei* 50 B.

908). *Desteaptă copilul care doarme.*

Copilul deschide ochii dacă ți carto-

nul într'o poziție anumită 50 "

909). *Chestiunea nevastei și a sócrei.* 50 "

910). *Chestiunea celor trei găște.* . 50 "

1000. *Magnetul*. Atrage obiectele chiar printr'o furturie. 1 leu.

1010). *Cerneală invizibilă*, pentru corespondență secretă. Tot ce se scrie cu această cerneală nu se poate citi de cât după ce se încălzește hârtia. O sticlă 80 bani.

1062). *Bilet de bancă volatil*. Un bilet de bancă Elvețian. Îl dai cui-va să 'l observe, zicându-i că e valabil. Apropiî de dânsul vîrful unei țigări aprinse și biletul dispăre imediat. 1 leu și 25 bani.

1109). *Păcălitorul*. O jucărie care înțeapă degetul cui nu știe să o deschiză.—25 bani.

1111). *Seringa dracului*. Dupe ce o umpli cu apă, o dai cui-va ca să stropescă; se produce însă efectul contrariu și apa sărînd îndărăt stropeste pe experimentator. Foarte hazlie păcăleală. 1.50.

1151). *Chipuri transparente*. Figuri colorate, schimbându-și aspectul când le privești în lumină. Cinci chipuri 50 bani.

1200). *Bijuterii însuflețite și cântătoare* (excelente pentru cadouri).—Aceste bijuterii, avînd forma unor elegante ace de cravată pentru domni, sau de frumoase broșe pentru doamne, prevăzute fie-care cu câte un mecanism surprinzător, aș proprietatea de a face diferite mișcări sau de a cânta, de a lătra, etc.—Aș fost mult admirate la expozițiunea din Paris.—Persoanele care poartă aceste ace de cravată sau broșe, pot produce o adevărată senzație în mijlocul cunoscătorilor și a cercurilor ce frecventează.

Un set de cravată cu o pasăre cântătoare . . .	4 lei
cu o moară ce se învartește . . .	4 "
cu cocș cântător . . .	5 "
cu eștel lătrător . . .	5 "
cu cap de mort, vîșcînd iascăle . . .	5 "
O broșă de damă cu pasăre cântătoare . . .	6 "
cu moară învîrtitoare . . .	6 "
cu pasăre cântînd tare . . .	8 "

1220). *Evantaliul magic*. Acest evantaliu se poate sfărâma și drege la loc după voință și imediat, sub ochii spectatorilor. Lei 4.50.

1221). *Articole japoneze*. Mici bibelouri japoneze, foarte decorative, servind la împodobirea etajerelor. O serie întregă compusă din șase bucăți: 1) o cutiuță; 2) Un pelican japonez; 3) O umbreluță minusculă japoneză; 4) un șoricel japonez; 5) un evantaliu; 6) o pasăre fantastică. 1.75.

1231). *Lanternă de bușunar* cu cutie pentru chibrituri. Foarte bună pentru timpul nopții. 6 lei.

1233). *Stereoscopul*. Privind pe cine-va cu acest stereoscop, îl vezi preschimbat în caricatură. Lei 3.50.

 Toate aceste obiecte se pot comanda prin Administrația Revistei Literare, strada Academiei No. 12, București, trimițându-se costul prin mandat poștal și arătându-se adresa cât mai clară, la care se vor expedia: comanda mai mare de 10 lei în timp de 12 zile de la primirea banilor, iar cele mai mici în timp de 15 zile.

Pentru port și pentru vamă la comanda de 10 lei în sus, nu se plătește nimic, fiind în sarcina fabricantului, care a prevăzut deja aceste taxe în prețul fie-cărui obiect. Pentru fie-care comandă mai mică de 10 lei se va adăoga plata transportului: 1 leu și 35 bani, vama — plătîndu-se de administrație.

1235). *Portmoneul cu secret*. Acest portmoneu nu se poate deschide de cât de stăpînul său, care-l cunoaște secretul. E foarte sigur pentru persoanele care au servitori obișnuiți să fure în fie-care zi câte câțiva lei de la stăpînii lor.

Prețul: 3 lei 50 bani.

1238). *Baston de bușunar*, putînd a se strînge până la scurtime de 10 centimetri, într'o cutiuță nichelată. Foarte comod pentru locurile unde trebuie să intri fără baston. Se poate scurta și lungi după voe, e destul să'l ții orizontal cu mâna stîngă și cu cea dreaptă să'l răsucești, puindu-i apoi mînerul și întorcîndu'l până ce intră în elînsuși. Prețul 5 lei.

1243). *Ochi la spate*: Cu acest binoclu minunat, poți să vezi tot ce se petrece la spațele tău. 2 lei.

1247). *Condeiu înepușabil*. Acest toc cu penița lui, conține în interior un rezervoriu cu cerneală pentru 6 luni, cu toate că totul nu este mai mare ca cele obișnuite. După șase luni se poate umple la loc cu cerneală. Îl recomandăm cu deosebire călătorilor doctorilor, advocaților, elevilor care copiază cursurile profesorilor și în genere tuturor persoanelor care scriu mult și vor să scape de dificultatea de a tot mutia condeiu în cerneală.

Prețul: 3 lei și 50 bani.

1250). *Microscopul* mîrînd obiectele de 800 de ori. Foarte folositor pentru a observa alimentele, lichidele și ori-ce substanțe și obiecte. E cel mai bun, mai nou și mai eficient din câte s'au inventat până acum.

Bucata, numai 3 lei.

1252). *Lactometrul*, un aparat nou, cu care poți cunoaște la perfecție dacă laptele a fost... botezat. Bun pentru toate familiile: 3 lei.

1255). *Păsărarul*, un aparat care se învîrtește și reproduce cîntecul tuturor păsărilor. Admirabil pentru a învăța paserile să cânte.

Prețul: 1 leu.

1265). *Lanternă magică*, de metal. Aparatul complet cu accesoriu și instrucție: 7 lei.

1287). *Briceag american*, coprinzînd 7 unelte diferite: 1) un cuțit de oțel, 2) un ferăstrău, 3) o limbă de tăiat, 4) un fir buton, 5) un decimetru cu indicațiuni pe milimetre, 6) o balanță cântărind de la 1 până la 5 kilo, 7) un diamant pentru tăiat sticlă. Prețul 3 lei.

1315). *Aparatul de făcut țigări*. — Poate face imediat țigări mici sau mari. Brevetat în toată lumea. 4 lei.

„LUPTA PENTRU LUMINĂ“

„LUMINA PRIN LUPTĂ“

REVISTA LITERARĂ

APARE ODATA PE SĂPTĂMANA

DIRECTOR T. H. M. STOENESCU

CURIERUL SĂPTĂMĂNEI

— Să stăm de vorbă.

De obicei, convorbirile între oameni care nu se cunosc încep mai tot d'auna prin banalități asupra timpului: »Frumoasă vreme... Eri a fost mai frumos ca azi... Puțină ploae n'ar strica» și câte și mai câte aprecieri, unele mai sterpe ca altele, până a se înnoda firul unei comunicări de idei mai interesante.

De alt-fel, ce efect ar face cine-va, când de la prima cunoștință,—admițând că fenomenele timpului sînt cele care în genere interesează pe fie care,—ar începe prin a căuta să stabilească o lege a variațiunei temperaturii în raport cu adâncimea apei și ca atare te-ar sili să i ascuți demonstrațiunea că, de pildă, fundul mării Mediterane este mai cald cu 10 grade ca acela situat la aceiași adâncime al oceanului Atlantic, etc?...

Fără îndoială, un asemenea savant ne-ar pune pe gânduri și greu am ieși din încurcătură, dacă nu s'ar afla prin prejur vr'un alienist, care să ne lămurească.

Cu toate acestea, banalitățile, ca și pedantismul, sunt de rău gust, și, de cele din'teiu mai ales, lumea inteligentă cată să se ferească.

*

Așa de pildă, direcțiunea «Monitorului Oficial» pare convinsă de acest adevăr, căci anosta foaie, care pe lângă altele, ajunsese cea mai nesuferită banalitate, prin faptul că de la fundarea ei rămăsese vecinic aceeași, fără i-se aduce nici o îmbunătățire, până și ea a primit de curînd o fericită schim-

bare: de unde până aci se distribuia cu colile nebroșate, așa în cât atârnau ca foile unei verze nemțești,—de câte-va zile au început să fie cusute cu sârmă... Dovadă că direcțiua Monitorului nu doarme și că legătoria statului funcționează.

Onoare, zic, ție, domnule director!...

Chiar dacă activitatea ți s'ar mărgini numai la această inovație, totuși, te poți mândri că ai făcut mai mult ca predecesorii d-tale!...

*

Nu putem zice însă același lucru despre direcțiunea Teatrului Național,—care în materie de inovațiuni, voegte să rămâie refractară: ea își urmează vechia cale greșită și... unde-o ieși să iasă.

În zadar i se spune că deviază neconținut de la scopul pentru care s'a fundat această instituțiune,—de geaba i se strigă că statul subvenționează teatrul pentru interesul artei și al literaturii, ea îi dă înainte cu sistemul *afacerilor* și al *protecționismului*, susținînd, mai sus ca or-ce, că actorii trebuie să trăiască și că trebuie să dea piese după dorința publicului, satisfăcînd astfel cerințele unora, gustul altora. Și, în argumentarea lor sunt tari d-nii de la teatru,—tari, fiind că, drept vorbind, publicul însuși pare a susține această părere,—cu toate că direcțiunea are tocmai menirea de a reforma gustul rătăciților.

Dar, ce-i faci!... Vocea poporului, bat'o s'o bată!...

*

Am auzit chiar oameni preinși culți, care, de câte ori doresc să meargă la vr'un spectacol, ezită să se ducă la Teatrul Național când se joacă dramă și tragedie, și nu a leargă decât la reprezentarea comediilor de coltate, în care actorii nu fac artă, ci *gium-buș*. Iar când se întâmplă să fie și muzică la mijloc, urmată de sărituri cu *fuste'n vânt*, apoi se face valvă mare.

Te miri de unde iese atâta public !...

Ar crede cine-va că avem public care să alimenteze zece teatre, cu toate că avem unul singur și acela e de multe ori gol la spectacole serioase.

E drept că anul acesta capitala s'a îmbogățit încă cu două săli de spectacol: *Teatrul Maican* cu trupa de operete, de sub direcțiunea d-lui G. Ștefănescu și *Teatrul Karaghiorghievici* cu trupa de varietăți; — dar până acuma nu se poate prezice nimic de viitorul lor.

Aceia ce se știe însă este că d. G. Ștefănescu, vechi profesor de canto la conservatorul din București și întemeietorul opereții române, hotărându-se a merge înainte cu punerea în practică a frumoasei și laudabilei sale idei, a făcut personal multe sacrificii și totuși a întâmpinat destule dificultăți, putem zice chiar șicane. Publicul care citește ziarele din capitală, a văzut fără îndoială că s'a emis aprecieri unele favorabile, altele ostile d-lui Ștefănescu. Oamenii imparțiali însă știu bine că aceste din urmă erau pur tendențioase, pornite de la dușmanii d-lui Ștefănescu, care au căutat să întunece fericiata idee a unui teatru liric prin trecutul proprietarului clădirei.

Cu toate astea, în seara de duminică 6 Decembrie, teatrul s'a inaugurat cu opereta *Gasparone*.

Toate locurile erau ocupate d'un public distins, și nici nu s'a simțit măcar de lipsa *Cleimoriștilor*!

Ca ori-ce întreprindere nouă și aceia a d-lui Ștefănescu se prezintă cu calitățile dar și cu defectele ei. Intr'un articol special

vom arăta mai pe larg părerea ce ne-am format.

Este incontestabil însă că asemenea începături merită laudă și încurajare, or cât de necomplet ni s'ar părea debutul lor.

* *

Și în literatură, ca și în artă, judecând după mijloacele de care dispunem, am fi prea pedanți, dacă nu am arăta puțină indulgență.

Or cât de pretențioși am fi, nu putem contesta talentele puținilor noștri scriitori, care au avut meritul a se manifesta în timpuri de vădit indiferentism.

Din când în când câte-o lucrare literară de valoare apare surzind pe orizontul posomorît al apatiei generale.

Parasitii, un nou vâlum al d-lui B. St. de la Vrancea,

Basme, culese de Dumitru Stăncescu.

Sunt toate abia apărute în edițiunea librăriei Jg. Haiman.

Isvoade, o colecțiune de toate nuvelele d-lui Mihail Demetrescu, — vechi publicist, noscud deja cititorilor noștri,

Monologurile d-lui Nicolae Țincu.

Schițe și amintiri de d. Vasile Petrescu.

Intim de d. Traian Demetrescu.

Flori de tei, poezii de d. I. I. Trutzescu, sunt lucrări care merită toată atențiunea publicului cititor.

Și cred că, prea asiduele noastre doamne și domnișoare care își pierd timpul învățând pe capete englezește, ca să poată vorbi, — își fac iluzii — cu viitoarea regină a României, ar face mai bine să își amâne pofta de vorbă până o înveța Ea românește, iar pînă atunci să se silească a fi mai în curent cu literatura națională, căci fie sigure că prințesa nu va fi surprinsă aflând că nu știu englezește; dar se va mira și poate chiar va rîde, când le va cerceta de literatura propriei lor țări și nu vor ști ce să îi răspundă.

Dacă nu vor să dea prea multă atenție autorilor în viață, ca să nu se crează, să cunoască cel puțin pe cei morți și tot vor dobîndi destul capital de vorbă.

Aşa, de exemplu, iată câte-va strofe ale regretatului poet *C. C. Pleşoianu*, ale cărei inspiraţiuni au fost pline de-o melancolie aşa de dulce, şi pe care sînt sigur că puţinii cititori şi mai ales cititoare o cunosc:

Nici tu, nici eu n'o să trăim
Cât lumea şi pămîntul;
Ci ne vom duce să dormim
Avînd de pat mormîntul.

Din frumuseţea ta de-acum,
Din lunga-mî întristare
O să rămăie ca un fum
Pierdut în depărtare.

Eû care-atât m'am încălzit
La focul de iubire,
Măhnit că nu mi-ai auzit
A harpei tînguire,

Şi tu ce zîmbitoare treci
In calea 'Ńi înflorită,
De-ale uitărei aripi reci
Vom fi loviŃi, iubită.

E scris ca urma tuturilor
Din lume să se şteargă,
Cînd sună ceasu 'ngrozitor
La groapă ca să meargă.

Şi 'n urmă alŃii, ca şi noi
Iubindu-se, s'or duce
Cu ale arborilor foi
Să doarmă lângă'o cruce.

Acum cînd tu nu'mi mai zîmbeşti
Cu dor şi bucurie,
Şi nu mai ştii să te uimeşti
De-a mea melancolie,

Aş vrea acum... acum aşi vrea
Să întălnesc uitare
In somnal ce nu va avea
Nici vis, nici deşteptare.

*

Nu trebuie să fim însă nedrepti.

Dacă majoritatea femeilor noastre işi pierd timpul cu ocupaŃiuni nefolositoare, şi chiar vătămătoare, sînt şi unele cărora le place, în momente libere, să 'şi cultive inteligenŃa. Din nefericire, sînt foarte puŃine, şi numărul lor nu e greu de calculat.

Dintre acestea, o mică parte au Ńinut să adeverească aserŃiunea de faŃă, cu ocaziunea Cestionarului ce Revista Literară, în nu-

mărul său de la 17 Mai 1892, a pus doamnelor şi domnişoarelor care vor voi să răspundă la dînsul.

Este adevărat că se proiectase ca cu răspunsurile primite să se formeze un album tipărit anume; dar ele ne-fiind îndestulătoare pentru a complecta nici chiar o broşură, vom căuta să le publicăm pe rînd în cadrul cronicelor săptămânale, dupe ordinea cu care le-am primit:

Iată întăiul:

1.—*Ce este femeia?*—Acea ce bărbatul o sileşte să fie.

2.—*La ce vîrstă poate fi femeia fericită?*
—La vîrsta în care va vedea pe fiii săi, în timpuri liniştite, cei mai activi şi oneşti muncitori; în timp de război, cei mai viteji; iar pe ficele sale iubite de bărbaii lor şi stimate de societate.

3.—*Care este, dupe d-voastră, idealul unei femei?*—Să ajungă pe bărbat. Să ajungă ce nu poate să fie.

4.—*Care este principala datorie a unei d-şoare?*—Să 'şi cultive bunul simŃ şi voinŃa; să se deprindă a cugeta drept; să se pregătească a nu deveni o sarcină pentru acela ce 'l va numi soŃ.

5.—*Care este principala datorie a unei soŃii?*—Să se poarte tot d'auna ast-fel ca bărbatul s'o iubească, s'o respecteze şi să alerge cu nerăbdare lângă ea, pentru a-i împărtăşi bucuriile şi necazurile.

6.—*Care este principala datorie a unei mame?*—Să facă pe copiii ei a crede că alta mai iubitoare şi mai bună nu este pe lume.

7.—*Pentru ce se atribue femeiei atăta necredinŃă?*—Pentru că sînt puŃini bărbai cari o cunosc, şi una mănăncă credinŃa la toate.

8.—*De ce unele femei sînt virtuose.*—Pentru că sînt apărute de urăşenia lor.

9.—*Care bărbat v'ar face mai fericită?*—Acela care m'ar iubi şi pe care l'aşi iubi.

10.—*Ce idee aveŃi despre bărbaii vîndători de Ńestre?*—Că sînt alchimişti moderni.

11.—*Ce impresie v' face un bărbat timid?*

—Acea ce m'ar hotărî să nu dau copiilor mei un ast-fel de tată.

12.—*Ce profesie v'ar plăcea să aibă soțul d-voastră?*—Acea în care ar fi mai apt să lucreze cu mai mult folos pentru familia sa și pentru semenii săi.

13.—*Prin ce mijloace căsătoria ar deveni mai durabilă?*—Dând femeii o creștere ast-fel ca să nu fie considerată de bărbat ca o păpușă, și bărbatului o educație, ca să nu fie socotit de femei ca un paravan.

14.—*Cum s'ar putea evita divorțul?*—Făcându-se căsătoriile între tinerii cari se cunosc bine și pe temeiul înclinărilor reciproce, nu pe interese bănești și alte considerații meschine.

15.—*De ce vă place să torturați pe cei ce vă iubesc?*—Pentru că este greu a deosebi pe cei ce ne iubesc cu adevărat, din acei-ce le sfîrte simțurile. Și apoi sunt atât de mulți oameni răi!...

16.—*Ce preferați, muzica, danțul sau poezia?*—Mî plac toate, dar prefer poezia, pentru că numai ea creșază.

17.—*Care vă este muzicantul, poetul sau dănuitorul favorit?*—Muzicantul și poetul care și simte ceea ce compune; dănuitorul care nu smucește și nu șoptește pe timpul danțului.

18.—*Ce cugetați despre doctori ca oameni și ca soți?*—Nu cuget nimic, nu îi cunosc, și sper că prin o bună îngrijire igienică, să nu mî dau corpul, așa curînd, pe mâna doctorilor, precum mă voiî feri asemenea, de a mî da sufletul pe mâna popilor.

19.—*Ce deosebire găsiți între un avocat și un popă?*—Nici o deosebire. Amîndoi mint. Unul în numele lui Dumnezeu și altul în numele legilor., atât de elastice!

20.—*Care e cauza unor adversități între civili și militari?*—Cauzele mici dau naștere la efectele mari.—Cauza adversităților dintre civili și militari residă numai... în faptul că nu și pun orele de serviciu în același timp al zilei; ci pe cînd civilii se duc, militarii se întorc de la serviciu.

21.—*Unde vă gîndeai cînd ați început ci-*

tirea acestui chestionar?—La nemurirea sufletului—metempsicosicește vorbind.

22.—*Vă place luxul?... Pentru ce?*—Mi-ar plăcea să fac lux de spirit, de inteligență, de caracter, de curățenie și de rînduiala casei; fiind că sunt sigură că, cu aceste feluri de lux, nu voiî cădea nici o dată în desacord cu bărbatul meu.

23.—*Cînd credeți că moda va ajunge la perfecțiunea ei?*—Cînd oamenii vor ajunge în stare să judece și să deosebească bine ce este în adevăr frumos și trebuitor, din ceea ce este ridicol și de prisos; ceea ce nu se va întîmpla nici peste mai multe miî de ani.

24.—*Votați pentru desființarea trenelor de la rochii?*—Cînd eram mică, doream mult rochia cu trenă. De cînd î-am constatat in. conveniente, nu numai că am votat dar am și promulgat, în ceea ce mă privește pe mine, obiceiul, ca să se lase numai pe seama municipalităților grija măturării stradelor-

(Brăila)

D-ra Eugenia Vasilescu.

*

*

*

In privința trenelor de la rochi, se povestesc o mulțime de anecdote. Iată una:

Doamna Cutăriță către jupâneasă:

— Pentru ce n'ai măturat scara, leneșeo?

— Păi... cuconiță... n'o să ieșiți d-stră?...

* * *

Și-acum, după atîta vorbă, să cugetăm puțin:

~~~~~ Nu da foc casei vecinului; ar putea să pice o scîntee și pe acoperișul casei tale.

~~~~~ Nu și arunca spada, după ce ai scăpat de dușmani, vei avea nevoie de dînsa și pentru prietenii.

~~~~~ Privighetoarea cîntă frumos... Ce folos că zboară din cracă în cracă!...

~~~~~ Omul are două mâini și două picioare. Unii bărbați au și câte două coarne.

~~~~~ Dacă regele ar ști ce dulce e bucațica de pâine a săracului, după trei zile

de lipsă,—ar voi și El să moară de foame
măcar o dată pe an.

~~~~~ Nu te osteni să stai la vorbă cu
măgari: măi lezne vei învăța să răgești tu
ca dânsii, de cât ei să vorbească ca tine.

ZETTA.

Cântecul din urmă

Poezie, limbă sfântă
Care 'n ceasuri de durere
Ești a vieții mângâiere,
Glasul lebedei ce cântă,

Tu cerească armonie,
Harpă sfântă, adorată,
Imprumută 'mă înc'odată
Vesela'ți melancolie !

Nu voiți lacrimi de la tine,
Când viața mea se curmă :
Voiți în ceasul dupe urmă
Să uit răul tot din mine.

Voiți din umbră să răsară
Alte lumii și alte stele ;
In apusul vieții mele
Cântă-mi cântecul de seară.

Deci, din versurile tale
Fă-mi un leagăn fericit,
Ca să uit ce am suferit
In a vieții mele cale ;

Căci nu voiți să duc cu mine
Nici o urmă d'amintire
Că am tors la negre fire
Pe cărările de spine.

Am venit plângând în lume ;
Voiți să plec cântând din ea.
Șterge dar din mintea mea,
Amintirea și al său nume.

Și de vrei s'așterni cu rouă
Pân' la cer astă distanță,
Fă să nască din speranță
Fericirea mea cea nouă.

In lumina cea curată,
Unde tot este repaos
Mă voiți pierde în ăst haos
Pentr'o pace-adeverată.

Poezie, poezie,
Tu ce ești al vieții soare,
Cântă celui care moare
Cântul tău de veselie !

Și tot timpul cât va ține,
Acest drum atât de sfânt ;
Fă'l să uite ăst pământ,
Unde-a fost, de unde vine.

Colonel G Boteanu.

ZAIRA

(TRAGEDIE IN CINCI ACTE, IN VERSURI)
DE VOLTAIRE

(Urmare)

ACTUL AL PATRULEA

Scena I

ZAIRA, FATINA

FATIMA

Te plâng și tot odată te-admir; căci Provedința
Creștinilor te 'ndeamnă să le slujești credința.
Ea îți va da, de sigur, putere și-ajutor
Să 'nlături suferința și lanțurile lor.

ZAIRA

Sfirși-voiți însă bine menirea mea fatală ?...

FATIMA

O să 'ți ajute cerul, Il rogi, fără 'ndoială,
Și Dumnezeu ce-aude, e bun și e dator
S'asculte rugăciunea, să 'ți vie 'n ajutor.

ZAIRA

Maî mult ca tot d'auna de dânsul am nevoie.

FATIMA

Familia să 'ți vie aci de n'are voie,
Ești totuși adoptată de bunul Dumnezeu :
Îți va purta de grijă, te va veghia mereu,
Și chiar dacă pontiful nu va putea să vie
In ăst palat..

ZAIRA

Fatimo, ce trist cată să fie
In ăst moment teribil sërmanul Orosman !
L'am necinstit în față mai rău ca p'un dușman;
Dar Dumnezeu a vrut'o... eram prea fericită!..

FATIMA

Tot mai regreți această sclavie umilită?...
Nesocotești triumful, ce'abia l ai dobândit ?

ZAIRA

Triumf?... Nenorocire!... Virtute?... Crud sfârșit!
Tu nu știi însă jertfa ce fac spre a'ți obține.
Amorul plin de farmec ce geme încă 'n mine
Și 'n care, vai! sperasem că nu mă va lăsa,
Nu izbucnise 'n toată înflăcărea sa.
Lui Dumnezeu, Fatimo deschid rănile-mi grele
Și rourând, 'nainte-î, cu lacrimile mele
Aceste locuri, unde mormântul și-a sfințit,
Îi strig plângând: «Ia, doamne, amorul meu
[cumplit,
Și inima îmi umple cu 'ncrederea în tine!
De-odată însă focul iubirei îmi revine,
Ved chipul celui care se crede soțul meu,
Ce vecinic stă 'ntre mine și între Dumnezeu.
Ei bine, tată, frate, creștină, tu doamne mare,
Voiu care smulgeți astăzi iubirea mea prin care
Pe Orosman făcut-am să sufere ast-fel,
Luați-mi și viața, luându-mi'l pe el;
Să mor nevinovată, să știu, măcar sfârșită,
Că 'mi va închide ochii cu mâna lui iubită.
Ce face el acum?... Dar poate nici nu vrea
Să știe de tortura și disperarea mea!
Când eă mă lupt cu mórtea, el fuge, el mă lasă!

FATIMA

Cum ? Fiică și nepoată a regilor, ce 'ți pasă,
Când D zeu vegheză de'acum destinul tău !

ZAIRA

Eh !... Pentru ce iubit-mi n'ar fi și el al seă?...
Ce ? Orosman e oare născut spre-a-î fi victimă?
Dușman să fie cerul pe o inimă sublimă?...
Bun, generos, cu minte și de virtute plin,
Ce-ar măi putea să fie, de-ar fi născut creștin ?
Dea D-zeu ca sfântul ce-aștept cu nerăbdare
Să poată a mă scoate din astă turburare.
Nu știu; dar sper că bunul și dreptul Dumnezeu
Nici el nu s'ar opune să iaă pe soțul meu;
Cred chiar că, cunoscându-mi cumplita dispe-
[rare,
Și milostiv cum este, 'mă-ar da a sa iertare,
Că 'ncredințându-mi tronul acestor Sarazini,
In Azia-ar protege, prin mine, pe creștină.
Ș'apoi, tu știi Fatimo, că Saladin cel mare

Ce-a smuls împărăția Iordanului și care
Fu milostiv și darnic, cum e și Orosman,
Uimind cu bunătatea-î pe chiar al seă dușman,
A fost. pe cât se zice, născut de o creștină.

FATIMA

Ia seama !... Conștiința spre a'ți părea senină,
Voești...

ZAIRA

A ! Nu ! Ved bine. A mă orbi nu pot.
Acum, când mă condamnă părinte, țară, tot,
Când știu că sunt creștină și-amorul mă dobórá
Când Lusignan 'mă-e tată și Orosman m'adoară
Ași vrea cu hotărâre să cad 'naintea lui,
Ca să-î descoper toate și tot ce simț să-î spuî.

FATIMA

Mărturisirea-aceasta ar pierde pe-al teă frate.
Pe cât de mult te-adoră, pe-atât te va abate
De-a ta credință 'n care el încă n'a pătruns.
Pontiful o să vie aicea pe ascuns...
Și... ai jurat ..

ZAIRA

Ei, bine, Voiu aștepta să vie.
Voiu ține jurământul... mă voi supune... Fie !..
Mă voiu feri în față-î să scap vre un cuvânt,
Cu toate că iubită voiu și ști că nu măi sunt.

Scena II

OROSMAN, ZAIRA

OROSMAN

Ascultă, știu o vreme când sufletu-mi răpit,
Iubea fără șfială și se simțea iubit.
Mi se părea virtute să port jugul iubirei;
Stăpân, credeam în taina și temerea iubirei
Și suspinând 'nainte-ți, credeam că mă iubești.
Gelos și slab la fire să nu mă socotești;
Căci nu te voiu surprinde cu imputări amare.
Rănit până la suflet, dar răbdător și tare,
Mărinimos și mândru, viă astăzi cu dispreț
A'ți spune că pe vorba-ți eă nu pu'nici un preț.
O! Nu căta și-acuma să 'nșeli a mea iubire;
Cu vorbe măestrite să 'ndrepti a ta pornire,
Să'ți reîntorci iubitul, ce-acum nu te măi vrea
Și care ca să scape de-o soartă mult măi rea
Nu cătă să măi știe ce se petrece 'n tine.

Da. S'a sfârșit; o alta, în locu-ți, va obține
Mărirea ce'ți dădusem, mărirea ce 'ți reiaă ;
O alta va 'nțelege favorile ce'ți dau
Și, fără 'ndoială, vă ști să prețuiască
Iubirea mea. Știu bine că o să mă rănească
Această resemnare ; dar eu sunt hotărât,
Căci Orosman e'n stare mai mult de cât atât:
Preferă să te piarză, pe tine 'n depărtare,
Știindu-te pierdută, să moară 'n disperare,
De cât să te primească, de cât să-î dea prin gând
Că'l ieși pe el în brațe, la altul cugetând.
Te-du! D'acum'nainte să fugi de-a mea vedere!

ZAIRA

O! Dómnne, ce'mi eî totul, vezi tu a mea durere,
De vreme ce pe mine tu singur ești stăpân.
Ei bine, dacă ast-fel voești ca să rămân,
Și dacă-a ță iubire s'a stins ..

OROSMAN

Așa voește

Onoarea rasei mele. căci ea îmi poruncește
Ca să renunț la tine și să te părăsesc;
Ș'apoi, tu ai dorit'o... Ai vrut, îmi amintesc,
Ca subt o altă lege... Zairo !... Plângi ?...

ZAIRA

Stăpâne!

Oh ! Cel puțin nu crede că inima-mi rămâne
Măhnită după tronul mărețului sudan.
Nu! Știu că te voi pierde. Destinul meu dușman
A hotărât aceasta... Dar inima-mi se vede
Că nu'mi-ai cunoscut'o destul, spre a mă crede.
Să mă lovească cerul cu al urei uragan
De nu regret în tine de cât pe Orosman !

OROSMAN

Tu mă iubești, Zairo ?

ZAIRA

De te iubesc !..

OROSMAN

Ei bine

Atunci, ce te silește, ce pîdică te ține ?
De mă iubești, Zairo, de ce voești atunci
In inima-mi sdrobotită tortura să arunci ?
Nu mă cunoști, se vede ! In crîncena-mi durere
Mi 'nchipuiam asupră-mi că voiă avea putere ;

Dar iată, sunt departe d'a fi cum m'am crezut.
Zairo, poate cerul pe-amantu-ți a făcut
A nu uita iubirea ce simte pentru tine.
Cum? Eă să ved pe alta petronu-mi lângă mine?
O ast-fel de idee în gând nu mi-a venit.
Oh ! Iartă-mă, Zairo, căci vezi, m'am desmințit.
Și-aceasta poate este unica neplăcere
Ce ți-am făcut în viață. Te voiă iubi. Nu

[mă cere

Să spun mai mult. Dar, uite, te rog, spune și tu
Ce cuget adineauri din cale-mi te-abātu ?
Vorbește. Fu caprițiū saū temere de mine,
De un sudan ce 'și uită puterea pentru tine ?
A fost o măestrie ce te-a făcut să fi...
Dar nu ! Nu ești în stare s'alergi la vicleniū;
N'ai pângărit cu ele iubirea mea curată.
De vicleșug e demnă o inimă pătată,
Și tu ai fost mai castă ca îngerii din cer...
Mi-ai inspirat amorul nevinovat...

ZAIRA

Disper !

Mi ești scump, fără 'ndoială, și-adénca mea
[iubire

E tocmai ea ce aduce a mea nenorocire.

OROSMAN

O cer ! Dar lămurește! Cum vrei să presupun
Ce cugeți ?...

ZAIRA

Doamne sfinte ! De ce nu pot să î spun ,

OROSMAN

Ce taină ai pe suflet, iubita mea Zairă ?
De vr'un creștin aflat'ai c'asupra mea conspiră?
Am fost trădat ? Vorbește !

ZAIRA

Și cine ar putea,
Stăpâne, să urzească trădare 'n fața mea ?
Nu ești trădat, n'ai teamă de nimeni, de nimica;
Eu sunt nenorocita ce port în suflet frica
Și'n starea-mi disperată de plâns sunt numaieū.

OROSMAN

De plâns, tu ?... Doamne mare !

ZAIRA

Ascultă glasul meu
Ce, tremurând, îți cere o ultimă favoare.

OROSMAN

Favore! Poruncește! Îți dau chiar viața. Oare
Te îndoiești de mine?...

ZAIRA

Oh! Doamne, cum aș vrea
Ca viața ta să fie unită cu a mea!
Dar... Orosman, stăpâne, mai lasă-mă odată
Ca singură, departe de tine, cufundată
In taină și tăcere, durerea să 'mî sugrum
Și mâine tot secretul îl vei cunoaște...

OROSMAN

Cum?

Îmi vei stârni în suflet o nouă turburare?
Voești?...

ZAIRA

De ții la mine, te rog, ai îndurare
Și îmi ascultă ruga!...

OROSMAN

Ei bine, fă cum vrei.
Dorința ta devine poruncă 'n ochii mei.
Consimt. Dar ține minte că voia ce ți-e dată
E jertfa cea mai mare ce am făcut vr'o dată.

ZAIRA

Ah! Inima mi se umple de jale când te-ascult.

OROSMAN

Mă părăsești, Zairo?...

ZAIRA

Stăpâne...

(ese).

Scena III

OROSMAN, CORASMIN

OROSMAN

E prea mult!...

Prea des îmi cere voia să stea 'n singurătate.
Și prea mult abuzează de maré-mî bunătate.
Amice, cu cât cuget, cu-atâta mai pușin
Pătrunz în taina care mărește al meu chin.

Și ce? Când are 'n mână un tron, o 'mpărăție,
Când este fericită cât nu spera să fie,
Când e iubită tocmai de omul ce-a visat,
Amorul ei cu lacrimi să fie-amestecat?
Sunt îndărjit d'atâtea cuvinte măestrite.
Dar temerile mele sunt oare 'ndreptățite?
E oare vinovată că taina și-a ascuns?
Am dreptul a mă plânge? M'adoră! E d'ajuns.
Și ar putea pedeapsa mai mare chiar să 'mî fie
Că i-am rănit virtutea cu aspra-mî gelozie.
Sosesc... O vęd... e-aceiași cum tot d'auna-a fost
Cuvēntu-î are același devotament și rost.
E 'n vērsta fericită când tot în ea admiră,
Și-a ei sinceritate credința îmi inspiră.
De sigur, mă iubește, și chiar în fața ta
Am dovedit în ochi-i iubirea ce 'mî purta,
Și inima-î aproape era să isbucnească
De simțurile-aprinse ce vrea să 'mî dovedească.
Cine-ar avea un suflet atâ de trădător
S'arate-așa iubire, și-a fi nesimțitor.

Scena IV

OROSMAN, CORASMIN, MELEDOR

MELEDOR

Stăpâne, o scrisoare, Zairei adresată,
De garzii voștri prinsă, 'mi-a fost încredințată.

OROSMAN

Scrisoare?... Dă o 'ncoace! De unde-î?...

MELEDOR

Un creștin

Din cei ertați să plece pe la al lor cămin,
Voia 'n serai prin taină să intre cu scrisoarea
Dar a fost prins și-acuma înfundă închisoarea

OROSMAN

Ce vęd?... Te du! A! Tremur!...

Scena V

OROSMAN, CORASMIN

CORASMIN

Stăpâne, ăst bilet

Va face decî să afli anume ce secret...

OROSMAN

Ah! Să cetim... dar tremur și inima mi mișcată
Prevede 'n scrisul ăsta destinul meu... și iată:

«Iubita mea Zairă, te-aștept, nu 'ntârzia...
 «Aproape de moschee, în față, vei vedea
 «O ușă tănuită, prin care poți prea bine
 «Să ești neobservată spre-a te 'ntâlni cu mine.
 «Invinge or ce piedică și vino negreșit...
 «De nu 'mă ești credincioasă, voiă fi nenorocit»
 Ei bine, Corasmine, ce zici ?...

CORASMIN

Eă... Doamne mare !
 Sunt spăimântat, stăpâne, de-atăta cutezare !

OROSMAN

Vezi dar cum mă înșeală.

CORASMIN

Te 'nșeală 'ngrozitor !
 Dar, cum mai poți, stăpâne, să fii nepăsător,
 Pe când mai adineauri, pe-o simplă bănuială,
 In sufletu-ți durerea ieșise la iveală ?
 De sigur că dezgustul acestui fapt scârbos
 Te vindecă de-amorul căzut atât de jos !

OROSMAN

Aleargă tu la dânsa, aleargă Corasmine,
 Arată-i chiar scrisoarea... Să tremure de minel
 Ordonă să ucidă îndată pe acel
 Ntrebnic... Dar 'nainte de a lovi în el...
 Ah! Nu. Așteaptă-amice... mai este încă vreme.
 Voesc să-i móră'n față, să'l vadă ea cum geme.
 Dar nu .. nu voi nimica... nu voi și simt că mor
 De ură, de mânie, de chin îngrozitor !

CORASMIN

Nu cred să mai existe o ast-fel de trădare !

OROSMAN

Ah! Iată dar secretul care-o muncea și care
 O îndemna s'asculte de temerile ei,
 Vicleana, ca să scape cât-va de ochii mei !
 Consimt, o las să plece și să se depărteze
 Și ea, plângând, se duce; dar ca să mă trădezeli
 Ce?... Cum ?.. Zaira ?..

CORASMIN

Totul probează crima sa.
 Stăpâne, să te 'prinzi în cursă'i nu lăsa.
 Rechiamă-ale simțirei măririi strălucitoare.

OROSMAN

A ! Nerestan, eroul care vorbia d'onoare,
 Acela care-asupra-mi părea învingător
 Și s'arăta 'nainte-mi, măreț, cutezător,
 Creștinul plin de fumuri, în gloriă ne'ntrecute,
 Care umplea Solimul cu marea lui virtute !
 Il admiram eă însumi și îmi părea chiar rău
 Că un creștin mă face să fiu egalul său !
 A ! scump o să plătescă purtarea-i svânturată.
 Dar ea... Zaira... este cu mult mai vinovată !
 O sclavă, o creștină, pe care-o sufeream
 Să'și bată joc de mine, fiind că o iubeam.
 O sclavă !... Pentru dânsa cât am făcut ea știe...
 Nenorocit !...

CORASMIN

Stăpâne, cu toate că'n mânie
 N'ai vrea d'acum 'nainte nici chiar s'auzi de ea,
 Cred totuși...

OROSMAN

Da... să vie... Ași vrea s'o ved, așa vrea
 Să-o mai ved odată. Mergi, sclav, alérgă, sbóră,
 De'mi adu pe Zaira !...

CORASMIN

Durerea-ți mă'nfioară !...
 Mă duc... Dar ce-i vei spune înstarea'n care ești?

OROSMAN

Nu știu, amice, însă voesc s'o ved...

CORASMIN

Voești,

Stăpâne, simt prea bine... Dar ea în disperare,
 Când vei amenința-o să plângă va fi 'n stare.
 In contra-ți vei arma-o cu chiar blândețea ta,
 Și inima-ți sedusă de glasu'i,—va căta
 Să'și schimbe bănuiala, spre-a fi încrezătoare.
 Ascultă-mă pe mine. Ascunde acea-scrisoare.
 Insărcinează pe-altul în mână să i-o dea,
 Și fără s'ai nevoie în față-a o vedea,
 Veți descurca secretul intențiilor sale
 Și-i vei ceti în suflet pornirile fatale !

OROSMAN

Ești sigur că Zaira mă'nșeală?... Or și cum,
 Voi merge până'n capăt pe-al sorței mele drum,

Să afla până unde ajunge rătăcirea
Femeii.

CORASMIN

Dar, stăpâne, mă tem că convorbirea
Ce veî avea cu dânsa...

OROSMAN

N'ai teamă de nimic...
Ca or ce om, de sigur, am inimă, nu zic...
Dar voi avea putere s'o înfrânez... Și iată,
Fiind că-a fost cu mine atât de degradată
În cât a vrut în față să'mi scoată un rival,
Ei bine, fie!... ține acest bilet fatal
Și da'l vre unei slave ca să i'l ducă 'ndată.
Te du; nu voi să'mi iasă 'nainte nici odată!...
Să n'omai vzez cu ochii... Oh! Dómne! Este ea!..

Scena VI

OROSMAN, ZAIRA

ZAIRA

Mă înpăimânți, stăpâne. Ce 'mprejurare grea,
Ce grabnică poruncă mă chiamă lângă tine?

OROSMAN

Ei bine, da; porunca e grabnică, vezi bine;
Căci trebuie odată să fim mai lămurii.
Da, unul pentru altul suntem nenorociți,
Și cată soarta noastră s'o hotărâm odată.
Cred eu că bunătatea cu care-ai fost tratată,
Mândria-mi părăsită și sceptru-mi umilit,
Respectul, îngrijirea, încrederea 'n sfârșit,
Mi-or fi atras din parte-ți măcar recunoștință;
Și inima-ți învinsă d'a mea bună-voință
A fost, fără'ndoială, atinsă și de-amor,
E timp ca să'ți dispară al sufletului nor
Și'n ast-fel de momente neprevăzute, grele,
Să se deschidă'n fine sincerității mele.
Gândește-te mai bine și spune-adevărat
Cum merită iubirea și rangul ce ți-am dat!
De ești cum-va de altă iubire subjugată
Și temerea te face atât de turburată,
N'ai frică, spune totul și de veî spune drept,
Iertarea 'mi-e pe buze... Pronunță-te... Aștept!
Jertfește cinstei mele mișelul ce te-adoră,
Gândește-te că'n ochi-mi ești încă'n astă oră,
Că ura mea la glasu-ți ușor ar înceta
Și că acum e clipa când te-ași putea ierta!

ZAIRA

Stăpâne, tu stăpâne, vorbești ast-fel cu mine?
Ah! Crud ce ești!... Dar află că sufletu-mi de tine
Lovit fără de milă, de ceruri părăsit,
Ți-ar fi dușman de moarte de nu te-ar fi iubit.
N'am teamă de nimica de cât de a mea iubire.
Nu imputa rușinea că voi îndreptărire
Decât simțirei mele, amorului,—ce voi
Să'l uit și pentru mine și pentru amândoi.
Ah! Nu știu dacă cerul de care-am fost trădată
Ursit-a pentru tine viața-mi turburată!
Or cum ar fi, pe cinste și pe credință, jur
Că ți-am păstrat în suflet amorul cel mai pur,
Și că acum, silită să'mi tănuiesc durerea
Nici regiî toți din lume nu mi-ar răpi vederea.
De altul, după tine, nici n'aș putea s'ascult.
Dar vreî să afi încă, să mă cunoști mai mult?
În fine, vreî, ingrate, ca inima-mi sdrobotită,
Pierdută, disperată, să'ți fie desvelită?..
Ei bine, află astă-zî că'n taină te privea,
De chiar pe când iubirea să'ți spue nu putea,
Că te simțea într'ansa cu mult mai înainte;
Că'ți cunoscuse firea cu care o răpeai,
Că te iubea în fine când încă nu știeai;
Că tu i-ai fost lumina, speranța... tóte... tótel!..
Și iaú de martor cerul, ce mă aude poate,
Că dacă'n rătăcirea în care mă găsesc,
Am meritat mânia-i de care mă 'ngrozesc,
Ingrate,—vinovată sunt numai pentru tine!..

OROSMAN

Ce? Încă mă orbește cu-amoru-i pentru
(mine?...
A! Culme-a perfidiei!... Zairo!.. S'a jurat,
Când am în mână proba că ea m'a înșelat!..

ZAIRA

Ce spuî? Ce turburare în sufletu ți pătrunde?..

OROSMAN

Nici una... N'am nimica... Tu mă iubești?..

ZAIRA

De unde
Provine-acea asprime cu care îmi vorbești
De flacăra ce zilnic în suflet îmi stărnești?...
M'ai înghețat de frică, vorbindu-mi de iubire!..

OROSMAN

Și mă iubești?...

Ce oare înșeală-a ta privire?
Dar spune-mi ce te face atât să te 'ndârjești?...
Ce crunt te uiți la mine!... Poți tu să te 'n-
(doești?...

OROSMAN

Nu! N'am nici o 'ndoială!.. Dar du-te, pleacă
('ndată!

Scena VII

OROSMAN, CORASMIN

OROSMAN

Amice, viclenia a fost adevărată!...
La crimă liniștită, dar falsă 'n ochii mei,
A 'mpins până la capăt nerușinarea ei!
Indeplinit-ai slujba? Găsit-ai sclav or sclavă?...
Voesc până la drojdiă să bea a ei otravă!..

CORASMIN

Făcut-am tot stăpâne; cred însă că d'acum
Te vei feri simțirea s'o lași pe același drum;
Său, când vei întâlni-o, vei fi cu dansa rece,
Urmându-ți răsunarea, căci remușcarea trece
Și-amorul stins nu poate să fie iertător.

OROSMAN

Maî mult ca tot-d'auna, amice, o ador!...

CORASMIN

Cum? O adori?...

OROSMAN

In mine resimt încă speranța.
Acel creștin oribil, venit aci din Franța,
E ténér, cu ne-astâmpăr, ușor, presumțios
Și poate că se crede în tot victorios.
Iubirea-î îndrăsneață și 'ncrederea în sine
L'o fi făcut de sigur, în față-î să suspine,
Și poate c'o privire Zaira l-a orbit:
Iar el, nenorocitul, s'o fi crezând iubit.
El este vinovatul; ea poate nici nu știe,
Căci n'a ajuns biletul în mâna ei să vie..
Și, am făcut greșeală că nu am așteptat...
Ascultă, Corasmine, ascultă... Pe 'nnoptat,
Când firea amorțită va reintra în umbră,

Când ți-o părea că nóptea a devenit mai sumbră
Indată ce creștinul, mișelul Nerestan,
Cem'a făcut o clipă să uit că 'mî-e dușman,
Va apărea sub muriî palatului,—îndată
Să'l înconjoare garziî; să'l prinzi, să'l puî în
(fiare,
Și să'l aduci 'nainte-mî, gătind a lui pierzare!
Ia seama, de Zaira să nu te-atingî... Te-opresc!
Tu mi-ai citit în suflet și știî cât o iubesc.
Cu cât mânia mî crește, eü tremur și mai tare
Și simț că mi-e rușine de propria mea stare!
Mi-e scârbă de durerea ce am putut răbda!...
Nenorocire însă pe-acei ce m'ar trăda!...

Finele actului al IV

Th. M. Stoenescu.

OM ȘI MARE

(DIJPE CHARLES BAUDELAIRE)

Om liber, fără voie, iubești a mării apă,
Căci marea 'ți-e oglindă, și fără de hotar,
Îți contemplez simțirea ce fundurile-î sapă;
Chiar sufletul îți este ca-abisul ei amar.

Imaginea îți place s'o cauți cu iubire,
O 'mbrățișezi cu ochii, iar inîma cu dor
Adesea se desfată la propria pornire
A unui zgomot straniu, sălbatec, plângător.

Sunteți două flințe tăcute și discrete:
Abisurile voastre mai nimeni n'a sondat,
Geloși de o potrivă, păziți adânci secrete...
A! Om și mare, cine în funduri v'a cătat!...

Cu toate astea, iată, din vremuri n'aveți parte
Lipsiți de remușcare, de milă, vă luptați;
Iubiți de o potrivă măceluri, sânge, moarte
Și ați rămas de secolî ne'ndurători, dar frați.

(Iași)

Locot. V. Fărcășanu.

SCRISOAREA 9

După căderea imperiului Roman, și a feudalității veacului de mijloc, Italia apare în arena popoarelor ca un copil orfan, slab, și desigurat, luptându-se cu nervositate în contra cotozirilor din afară, precum Cartage-

neziî odinioară se luptară, cu eroismul desperărei, în contra străbunilor ei.

Prin încordarea ce opune tuturilor, acest copil voește să trăiască, în ciuda patimilor și a urei ce acești cotropitori au moștenit din secol în secol, de la cei ce odată purtară jugul său, ast-fel că atacat din toate părțile de state bătrâne și întemeiate, ajunge prin voința sa la maturitate, crește și se desvoltă sub loviturile când ale inamicilor interni, când ale inamicilor din afară, care nu voiașu cu nici un preț ca leul să se des-tepte.

De o parte clerul declară pe șeful său de infailibil, de reprezentant al lui D-zeu pe pământ, își face aliați din inamicii patriei, pe când străinii, inamicii săi naturali, o atacă cu puteri disproporționate și o silesc să poarte jugul unor influențe tot atât de tiranice pe cât de absurde.

Ca un Anibal, un Atila, în furia lor barbară, să voiască să prefacă în mormînt pământul acestei țări, în niște timpuri unde numai forța și brutalitatea aveau dreptul de a trăi; ca vandalii să dărîme, să prade și să ardă Roma, este iarăși un fapt analog, care intră în ordinea naturală a timpului; dar ca un fiu al patriei, și represintant al bisericii creștine, să invoace ajutorul streinilor, să contribuie a tîri pe proprii săi frați într'un măcel din care să iasă cu lanțurile pe mâini, sub pretext că servește cauza lui Dumnezeu, este a batjocori altarul la care se închină și a se declara înaintea istorii, ca o insultă a finței omenești.

Nimic mai fatal întrun stat de cât înstrăinarea clerului de nație. În Italia clerul a renunțat la partea de respect și de iubire din partea fraților săi.

Inspirat de interese materiale, el adună până la cea din urmă para a credincioșilor, amăgește și induce în eroare conștiințele slabe și întunecate, ca să creeze tot felul de așezăminte de educație creștină, cu o direcție false, denaturată; ca să conspire în contra tuturilor puterilor legitime ale statului și

pentru a'și atinge acest scop nu este scrupul care să'l oprească în drum.

Sub dominația străină, clerul acuza, judeca și condamna la moarte; prin intrigă și calomnie, smulgea din sînul orî cărei familii pe toți aceia care deviau de la interesele sale jesuitice, răpindu-le cu chipul acesta, avere, onoare, viață și familie.

Iată pentru ce acest edificiu al creștinătăței, ne înfățișează astă-zi o întrunire de farisei, pe care orî-ce spirit luminat îl condamnă și orî-ce virtute civică îl disprețu-ește.

În aceste condiții păgubitoare interesului moral, lor nu le rămîne nici dreptul de a se plînge în contra națiunei, care vede pe fie-care zi, că altarul pe care Christ l'a ridicat între noi, a devenit o armă periculoasă în mâinile apostolilor săi.

Nu mergînd cu picioarele goale și cu pantecele pline de mîncările cele mai alese, puteți imita pe Christ!

Nu îmbrăcînd sutana de lînă și ascunzînd sub dînsa o inimă goală de orî-ce credință și virtute, puteți să vă asemuiți marului martir.

Predicați caritatea și umilitatea, pentru interesul vostru personal, dar nici unul din voi nu s'a dus o zi măcar să stropească cu sudoarea lor ogoarele patriei. Sarcina aceasta este prea grea, prea conștiințioasă și înjositoare pentru voi. Ea e bună numai pentru popor; căci numai lui este dat să 'și asigure viața și existența zilnică prin sacrificii de sînge și muncă, iar voi, cei inițiați în taînele celor sfînte, voi care sunteți în contact în tot minutul cu ziditorul lunei; vouă, zic, vă trebuie punga poporului, carne grasă și vin bun.

Vouă vă trebuie splendoarea miniștrilor și garde străine plătite din sudoarea poporului, într'un cavent vă trebuie puterea temporală care să vă pue în mână cuțitul, cu care să înjunghiați mielul ce veți răpi din turmă.

Dar ziua începe să răsără: E sîrbătoarea sfîntei Treimi! nu însă a bisericei și a poporului.

În această zi mare, inima țării e deslănțuită de prejudețele voastre, căci în aureola acestei zile, ea vede pe regele salvator Victor Emanuel, Cavour, Garibaldi, zi luminată de soarele libertății, câștigată prin muncă și mari sacrificii, zi în care lăsându-vă în pace ca să cântați pe tonuri nasale mininosul vostru *aleluia*, poporul merge să salute în Panteon oasele regelui părinte și liberator; rege pe care în avântul vostru rătăcit veniți ca să-l scuipați.

De la cine ați învățat această doctrină, care numai creștinească nu poate fi? De la Fochi și Confucius? sau de la Mahomet?

A! Talion, amestecat în inimile creștinești; ce durere amară și ce insultă pentru blândețea și perfecțiunea învățătorului vostru!

Cler,—cât serviciu ai aduce lui Dumnezeu dându-și ce este cu drept al său și Cesarul ce este al Cesarului.

Dar voi nu voiți să dați nimenui nimic pentru cuvântul că puneți materia înainte de suflet și stomacul înainte de toate. Stomacul are dreptul de a vorbi; dar și inima nu este un organ fără atribuție în organismul social.

Noi voim ca biserica să existe: credința și morala lui Christ să trăiască; voi vă opuneți prin faptul că numai voi voiți să trăiți.

Oare pentru viața modestă ce mintuitorul lumii v'a zis să predicați, vă trebuie Vaticanul cu ministerele sale, în care zecimi de mii de camere nu vă mai încap?

Oare când voi aveți de apărător pe a tot puternicul Dumnezeu, vă trebuie o gardă Elvețiană, care să vă presinte armele la eșirea din Palat? Nu vedeți că este o rușine pentru secolul în care trăim și o injurie pentru cultul la care vă închinați?

Ați condamnat pe sfântu Petru, edificiu suveran, și capul vostru refuză de a oficia într'ensul, pentru cuvântul că fiul a moștenit virtuțile părintelui său, pentru că Humbert este rege al Italiei, și stăpân al Romei? Dar în ce unirea și consolidarea unui popor poate aduce pagubă Dumnezeirei?

Popi, lăsați națiunii Italiene viața câștigată prin atâtea sacrificii; lăsați, ca din munca ei să rodească spicul de grâu pe care l'a semănat cu atâtea sudori!

Iubiți-vă țara, și nu mai căutați să o împedicați în mersul și dezvoltarea ei; căci pe pământ avem datoriile impuse prin forța lucrurilor, căci materia din care ne compunem, este tot atât de imperfectă ca și a voastră, căci dacă trebuie să avem un cult, o limbă și un cămin, trebuie să avem și o patrie.

Noi nu cerem ca să vă jertfiți pentru omenire ca Christ: aceasta ar fi prea mult pentru slăbiciunea voastră; nu vă cerem ca să spălați picioarele și să vă faceți slugi celor mai mici dintre voi, dar nici să înghinați poporul, ca să vă sărute papucii. Nu doară că prin acest act nu ați fi consecinți dogmelor ce pretindeți că practicați, ci numai ca să nu espunem micșorarea voastră la un exemplu atât de mare, și pe națiune la un act atât de ridicol.

Noi cerem ca să respectați voința lui Christ, dând națiunii aceea ce îi aparține; voim să vă convingeți că: dacă interesele generale ale omenirii întregi nu se pot accorda de cât lăsând pe fie-care să trăiască în datinele și credințele sale, patria cosmopolită pe care voi o voiți în aparență, în realitate nu este alta de cât cerul.

Colonel G. Boteanu.

AZIMA ȚIGANULUI

— Anecdota populară —

Când s'a întâmplat aceasta,
Mu'mi aduc aminte bine;
Știu numai c'a fost în vremea
Când se păcălea ori-cine.

Căci un român oare-care,
Inoptând prin sat strein
Găzdui din întâmplare
La un țigan cam hain,

Care fiind sgârcit tare,
Numai doară de rușine,

Primi pe român în casă,
Fără ca să'i pară bine.

Ii dădu chip de mâncare :
Mămăligă și cu ceapă,
Iar cât despre băutura
I'arătă cofa cu apă.

Românul, mâncând ce-î dase
Se culcă apoi grăbit
Și'ncepu să se prefacă
Cât de greu a adormit.

Nu trecu mult și țiganul
Zise țigăncei să facă
O azimă și s'o puie
Pe vatră ca să se coacă ;

Iară până când s'o coace,
Își șoptiră să se culce
Și colea pe așezate
Să'i tragă câte-un somn dulce

Românul, care aceasta
Din culcușul lui văzuse,
Pe țigani să'i păcălească
Cu hotărîre și propuse.—

Și când crezu că dorm bine,
Visând la azima dragă,
Iute o luă din vatră
Și o puse în desagă.—

Când țiganul și țiganca
Din somnul lor se treziră,
Cătând azima în vatră,
Numai locul îi găsiră.

Acum ce erau să facă ?
Morți de foame, se culcară,
Iar pe român să'l întrebe
Pe a doua zi lăsară.—

Deci, cum se și făcu ziua
Țiganul își puse 'n minte
Pe român să'l pilduiască
Și să'l prindă prin cuvinte.

«Mă rog, prietene, 'i zise,
«Poți să'mi spui de unde ești ?
«Eū sunt, românul răspunse,
Din sat de la Păcălești.»

«Tocmai în satul acela
«Multă vreme am șezut :
«Am în el rude, prietenî,
«Dar de mult nu i am văzut.

«Era unul *Azimioski*,
«Și se cam rudea cu mine.
«Il cunoști ? ce face dânsul ?
«Sănătos ? trăește bine ?...» —

— «A fost, da, pênă de ună-zî.
«Era un om mărunțel
«Dar acum e'n „*Desăgeanca*“
«Nu mai știu nimic de el» —

(Iași)

Adrian Millan.

STROIE CORBEANUL

DE

ALEXANDRU LAZARESCUL

(LAEBȚIU)

(Urmare)

— Are o sumă de rubiele pe care i le-aș
șterge de l'aș putea urma unde vrea să
meargă.

Arnăuții ațintiră ochii asupra lui Paolo.

— Nu i le-am putea lua aci urmă capul
cetei.

Paolo, care se prefăcu că nu pricepe ni-
mic, încreți ușor sprânceana și se trase spre
ușe, care rămăsese deschisă.

— Nu, răspunse Anaxilas ; Francul ar
țipa din toți plămâniî, și apoi nu e singur.

— Cu cine mai cste ?

— Nu știu ? un om ciudat care se uită
rău.

— Aidem atunci să 'l înbătăm acolo unde
zice.

— Te gândesci ? Dar ce ar zice comisul
când nu ne-ar găsi aci ?

— Dracul să iea pe comisul tēu ! Cine
scie cu ce are să ne mânjească ochii, pe când
lăsăm să scape o adevărată comoară ce n'ar
costa decât un pumn, doi ! Să vedem, Ana-
xilas, nu este de tot noapte : am putea să
ne repezim într'o clipă. Și eū simț că mi-e
sete. Moara nu e departe.

— Nu se poate, frate, nu se poate ; mă
copromiteți.

— Hei ! dar la toți ne este sete, zise un
alt arnăut.

— Atunci rămâneți aci ; mă voi rezezi eū
să vă aduc vinul. Paolo, fētul meū, zise el

continuând grecesce, acești amici primesc cu bucurie propunerea ce le faci, și spre a vă îndatora pe toți, mă repez însuși-eu să vă aduc vinul. Unde sunt rubielele tale?

— Să te duci tu! Dar sunt nebun eu să mă las să fiu furat de tine și să ne aduci și vin trezit?

— N'ai tu încredere în mine?

— Tot atâta ar fi să 'mă pui mâinele între măselele unei roate de moară.

— Este vulpean ca un demon, zise Anaxilas amicilor săi în arnăuțesce.

— Nu vrea : ce să facem ? zise capul cetei în aceeași glosă.

— Am o idee.

— Spune-o curând.

— Ascultați, fraților ! urmă Anaxilas în limba greacă. Am aci un rachiū minunat de stafide cu miros de migdale amare. Este mai bun decât vinul, care dupe cum este cald, apoi este și oțetit. — Să vedeți ce rachiū!...

Zicând acestea, trecu în camera de alăturea, de unde se întoarse cu un urciur de pământ în mână, și turnând un pahar mare, îl oferī lui Paolo.

— Fleacuri ! zise acesta : rachiul nu ține locul vinului ; și dacă tu n'o scii, cauza este că esci nu numai un soi rău, ci și cel mai urciur animal.

— Gustă'mi puțin din acest pahar și vom vorbi pe urmă, rînji Anaxilas în formă de bine-voință.

— Am părerea mea asupra acestei băturī. Dacă voiesci bea-o tu și ți-o plătesc eu.

— Dar acest pahar l'am turnat pentru tine.

— Ai uitat însă că esci ca un patriarch și că trebuie să ne încuragezi.

— Aide ! Anaxilas, zise unul din Arnăuți, căruia nu i-ar fi părut rău să vază pe grădinar capiū ; înghite-l odată și dă-ne și nouă.

— Eu nu beau rachiū.

— Mînți ! respuse același. Săptămâna trecută n'ai căzut beat mort la Spiru Canelas ?

Anaxilas clipi din ochi de mai multe ori privindu'l.

— Bea'l ! bea'l ! strigară toți arnăuții încongiurându'l și luându'ī cu sila mâna spre a'ī duce paharul la gură.

— Lăsați-mă încet...

— Să vedem ! In sănătatea acestui amic care va bea și el unul în sănătatea ta !

Anaxilas bēu jumătate din pahar și restul îl aruncă jos, eșind repede afară.

— Mor !... strigă el. Apă !.. Apă !..

Paolo eși îndată după dânsul. In același minut o fluerătură rēsună în grădina despre pavilion.

— Auzi ? zise el, alergâng la Bârzoii care și plimba caii.

— Ce?...

— Flueră în grădină !... Aidem !...

Paolo puse mâna pe coama zidului și 'l sări fără măcar a'l atinge.

Bârzoii lăsă caii în voia lor, își lepădă căciula și sări și el după Paolo cu ușurința unui cerb.

Grădinarul se perpelia în dureri, îl apucaseră cărcei cu sughiț. Arnăuții, în rîsul ce le provocase starea lui Anaxilas, nu observaseră primul semnal.

O a doua fluerătură mai tare se auzi.

Grădinarul, demnul servitor al stăpânului său, cu toate durerile grozave ce'ī cauza alcoolul introdus în stomach, se tiră în casă și spuse arnăuților că s'a dat semnalul.

— Inainte, Michali ! ziseră capului lor Arnăuții.

— Lațurile încua ! replică acesta.

In câte-va sărituri fuseră lângă portița grădinei ; o deschiseră îndată și se făcură nevăzuți printre arbori.

— Pe unde au apucat ? întrebă Paolo pe Dincă, care mergea fără să sufle pe o potecă laterală.

— Nu i-am văzut.

— A ! bătrânule, am greșit drumul !.. Pe aci ! curând !

Paolo și Dincă săriră pe o potecă mai largă și mai bătută, îndreptându-se inainte cu toată iuțea ce permire întunericul.

— P'aci ! strigă Paolo. Se bat !!! Și, trăgând amândoi armele, se aruncară d'a dreptul printre arbori spre a scurta drumul.

XV

Am lăsat de Stroeie urcând treptele pavilionului din grădină următ de comisul Scufa.

Dispozițiunea spiritului său era neagră și încărcată de venin.

Plutind între imputarea ce'și făcea de a se fi aruncat cu oare-care ușurință în niște adunări din cari demnitatea sa putea eși atinsă, și între dorința de a rupe în față masca unor oameni ce voiseră a'l amăgi în modul cel mai ordinar, era pe rënd sbucimăt între două tendințe: a pleca numai de cât de acolo, învăluind pe acei oameni în disprețul său, ori a rămânea spre a-i nesocoti încă odată, spre a-i învedera nimicirea lor. Prima idee era mai logică și mai prudentă; a doua însă i se presenta sub aspectul triumfului, măgulia orgoliul seș june și așța acel fals amor propriu care nu se lasă a da înapoi însuși când recunoaștem că nu suntem tocmai pe calea cea bună, și aceasta din temerea ridicolului, cugetând că alții ne ar lua de codaci. Stroeie se opri la cea din urmă idee.

Totul părea dispus la un desnodământ.

Înamicii seș, stimulați de îndemnrurile lui Scufa și munciți de propria lor ură, erau deciși a nu mai păstra nici o măsură și a'l tracta ca pe o victimă ce avea să expire peste câte-va minute.

Voiaū a'și spune în fine curat că l-aū adus acolo numai spre a'și proba că unul ca dēnsul nu este în stare să se măsoare cu boierii cei mari a'și țerei, apoi să'l pedepsească ca pe un trădător perfid și mișel, ce cugeta a pune mâna pe tronul domnesc.

Stroeie din parte'i, scăpând victorios din urzirile lor nedemne și preînștiinat de cursa ce i se întindea în acel loc, venia cu ferma rezoluțiune de a'și înfrunta ca pe nisce infamii vînduți străinilor și lipsiți de ori-ce simțimēnd moral.

(Va urma).

BULETIN BIBLIOGRAFIC

A apărut de sub tipar în editura librăriei Soccec & Co.: **Isvoade**, numele de vechiul nostru colaborator d-nu Mihail Demetrescu,—un volum de aproape 400 pagini, tipărit pe hârtie velină și conținēnd următoarele nuvele: *Bișă Mugurescu, Nenea Sandu, Nicu Făt-Frumos, Mișu Brăilescu, Nae Starcea, Pedagogul Tiriolic, Neagu Propeleac, Nottara, Lache Buturugă, Dreptatea lui Ștefănușă, Iubire și prietenie, George Vântescu, Radu Romiță, Cartoforul, și Chira*.—Prețul 4 lei.

Recomandăm cu osebire acest volum cititorilor noștri.

Aū mai apărut:

Schițe și Amintiri, de d-nu Vasile Petrescu, un elegant volum conținēnd 113 pagini, pe hârtie de lux, tipărit în tipografia D. I. Benvenisti, din Craiova. Prețul: 2 lei.

Flori de Teț, poesii de d-nu I. I. Trutzescu. Prețul: 3 lei.

De vânzare la toate librăriile.

În edițiunea librăriei Ig. Haiman:

Calendarul Ilustrat Bucureștean pe 1893.—Cel mai frumos calendar din cele ce se publică în toată țara. Materie foarte variată; ilustrațiunii perfect executate. *Prețul 1 leu și 50 bani.* **Rex.**

PREMIUL NOU

OFERIT ABONATILOR „REVISTEI LITERARE”

D-nii abonați ai «Revistei Literare» care de la primirea acestui număr și *cel mult pînă la 24 Decembre ne vor trimite prin mandat postal direct la administrațiune costul abonamentului pe un an înainte (20 lei) plus 1 leu și 75 bani pentru transport vor primi gratis toate obiectele următoare:*

Una cutie îmbrăcată în pluș pentru bijuterii.

Un carnet cu trusă, elegant.

Un port-moneu fin.

Un portofoliu.

Un port-țigări.

O brățară argintată foarte frumoasă

Un lanț de ceasornic.

O broșă de fantesie.

D-nii abonați care vor trimite abonamentul pe 6 luni înainte (10 lei) plus 1.75 pentru transport, vor primi numai 4 din obiectele anunțate mai sus.

Administrația.